

Aanbesteding van de aanleg van een aarden dam te Hellevoetsluis (1801)

Nationaal Archief, Den Haag, toegang 2.01.29.01, inv.nr. 462

door

Chris van der Tuijn

https://www.nationaalarchief.nl/onderzoeken/archief/2.01.29.01/invnr/462/file/NL-HaNA_2.01.29.01_462_0780

[1] Bestek en condities waar naar, ingevolge het besluit van het uitvoerend bewind der Bataafsche republiek, van dato 18^e julij 1798 de commissie tot de executie der sluis en dok werken te Hellevoetsluis, in het openbaar zal aanbesteeden, het aanleggen en opmaaken van eene aarden dam, dwars door het buitenste gedeelte de zeehaven, en over de haven kaaijen te Hellevoetsluis.

Plaatzing en zwaarte. Art. 1.

De juiste plaatzing, strekking en lengte van gemelde dam, word op de plaats zelve, door bepaalde baakens gevonden, beginnende aan de oostzijde, uit den reeds gelegden dam, door de capitaale gragt, vervolgens over deeze kaaij, door de haven, over de west kaaij tot op, of tegen, de agter kruin lijn der west contre escarpe gaande en sluitende. De kruins hoogte van de geheele lengte des dams, moet waterpas, niet minder dan tot gelijks no. 28 voeten aan het vast gestelde peil, in de groote zee sluis opgewerkt, en bij de opneming alzo bevonden worden.

Op die hoogte, moet de kruin overal egaal, immers niet minder dan 12 voeten (Rhijnlandsche maat, de eenige waarmede bij deeze werken gemeeten word) in breedte behouden. Uit deeze bepaalde hoogte en breedte des kruins moeten de gloeiningen of dosseeringen van den dam, onder regte lijnen nedergaan, tot op de Vste staalen, of bodems, van deszelfs aanleg.

Moetende deeze dosseeringen bij de optenneeming gevonden worden als volgt: Het gedeelte dat dwars door de haven gaat, tot een halve roede, ten wederzijde op iedere kaaij, de binnen dosseering 3 voet, en de buiten dosseering 1½ voet op voet. Voorts alle overige gedeelten des dams, de binnen dosseering 2½ en de buiten dosseering 1½ voet op de voet. [2] En voor zoo ver den reeds gelegden dam, door de oostgragt, niet aandeze bepalinge voldoet, zal den aannemer ook dat gedeelte daaraan voldoende maaken, en opleveren moeten.

Omtrend de staalen of grondslagen. Art. 2.

De staalen of grondslagen, waar op deeze damming word aangelegd, zullen daartoe behoorlijk worden bereid. Eerstelijk met op de kanten, de straten en rollaagen der kaaij muuren, op te breeken, en alle de boven gronden, met de oude gloijingen over den geheelen aanleg, diep om te spitten, te roeren, en van steenen, hout of wat buiten goede kleij aarde weezen mag, te zuiveren en schoon te maaken. Alle welke oude materialen, met den afbraak der kaaij muuren, in het volgende artikel beschreeven, geheel buiten het werk, naar de kanten der hoofden moeten worden gebragt, alwaar zulks zal aangewezen worden. Voorts den bodem der haven over de geheele wijdte tusschen de kaaij muuren ter breedte van 11½ roeden, van alle losse gronden te zuiveren, en uit te baggeren, in het midden ter diepte van tegen 10 a 11 voeten, onder het gewoone laag water peil, en naar de kanten volgens het oude profiel opgaande moeten worden. ofte wel over het geheel tot op den vasten bodem der haven. Welke bagger gronden aan den buiten oever der rivier, zoo hoog doenlijk, op de west slikken gebragt en gelost.

Kassen voor modder banken in de muuren. Art. 3.

De kaaij muuren ten wederzijde der haven, zullen tot digte aansluiting, ter plaatze alwaar de kruin van den dam is vallende, ieder ter breedte van 6 a 8 voeten, gemiddeld diep 2 a 2½ voet naar gelang men die oude muurwerken vinden zal met snijdingen, kasten, blokken en tanden, zoo diep onder het laage water uitgebroken worden, als doenlijk zijn zal. En het boven gedeelte deezer muuren, zal hij doorgaande mede naar bevinding van zaaken, soms ter diepte van 4 a 5 voeten, afbreken moeten. Tegen over deeze verbrekingen, aan de buiten of voorkanten der oude kaaij muuren, moeten ook de agter kanten van dezelve, ter diepte zoo doenlijk tot onder de fondamenten, van alle oude gronden ontbloot, en ontgraven worden. Eerstelijk om ook aldaar eenige regtstaande kassen of sleuven in die muuren te breeken. En ten tweeden om in deze gegraven gaten, agter de kaaij muuren, even zulke modder banken te zetten en op te werken, als in het volgende [3] artikel beschreven staan, dat in het lichaam des dams tegen de voorzijde der kaaij muuren geschieden moet.

Wegens het haalen der aardspecien. Art. 4.

De kleij en aardspecien, welke tot deeze demming nodig zijn, moeten gestoken en gehaald worden, op aanwijzing.

1^e. Van de daartoe aangevoerde gronden, op de oost kaaij en kant aldaar liggende.

2^e. Uit het Gors aan de oost zijde der haven, agter den vlet dam, volgens afbaaking.

3^e. Zoo dra het buiten gedeelte van den nieuwen dam eene zee vloed, ter hoogte van 18 a 20 voeten, aan het peil keeren kan, zal de specie gehaald kunnen en moeten worden:

Eerstelijk van den dam in het agter dok, om het pomp gebouw aldaar liggende, die als dan geheel en al tot op 12 voeten aan het peil zal mogen worden verlaagd, zoo als ook aan de binnen zijde, zoo veel op de mag worden uitgestooken en vergraven, dat er een lichaam of dam overig blijft van 6 voeten kruin met wederzijdsche dosseeringen van 1½ voet op de voet. En eindelijk:

4^e. Zal alle de nog verder benoodigt zijnde kleij specie volgens aanwijzing gegraven en gehaald moeten worden, van het binnen boord der capitaale gragt, ten westen de brug der Brielle poort, ten waare de werkzaamheden aan het pomp gebouw gedoogde, dat een vletgat konde geopend worden, door deszelfs dam, zal hij aannemer bij voorkeur de nog meerder benodigde gronden, moeten graven en haalen, uit de gaten der drooge dokken in het Hollands Bolwerk.

Mits hij nagedaan werk, het vlet gat in den dam weder digt werpe, en opmaake, dat het water daar voor weder gekeerd worden kan. En de zuivere bagger, modder, of kleij slibben tot de voorengemelde modderbanken benodigd zullen ter naaste lagen, op aanwijzing uit de haven of het groote dok gegerd moeten worden.

De wijze van bewerking. Art. 5.

De onderscheiden soorten van kleij, aard of zandige gronden, welke naar aanwijzing tot deeze damming dienen [4] moeten, zullen naar vereischt en kennis van zaaken, aan het werk gebragt, aldaar geplaatst, zodanig zijn gescherfd, gezuiverd, in elkanderen gemenigd, vast en digt sluitende tusschen de oude muuren, fondamenten, paalen en gronden aangebragt, en met alle mogelijke zorg en middelen, welken de kunst in deezen opzichte aanbied, met doorgaande dunne gelijke lagen, opgewerkt, aangestampt, en in alles behandeld worden, zoo als ten besten vereischt en lands directie begrijpen zal, meest dienstig en nuttig te zijn.

En om des te zekerder waterdichte aansluitingen, tegen den oude kaaij muuren, en derzelve fondamenten, te bewerken, zal met alle oplettendheid en zorg voor en agter dezelve, alwaar de gebroken kassen en sleuven beschreven staan moeten opgelost en gezet worden, dusdanige diepe zwaare en hooge, zogenaamde modderbanken, als men volgens de gesteldheid bij het ontgraven en als dan nader onderzoeken van dezelve muuren met hunne fondeeringen, paalen enz. zal bevinden noodig te zijn.

Daartoe zal op ieder einde van den dam alwaar hij tegen de kaaij muuren sluiten zal, van onder de fondamenten en vasten bodem der haven af, in deszelfs midden tegen over de verbreking der kaaij muuren, gemenageerd en opgewerkt moeten worden, ruime en diepe gaten of sleuven, voor de zoo evengemelde modderbanken op dat wanneer de zijdelingsche aansluitinge voltooid, en sterk genoeg opgewerkt zullen zijn, deeze gaten of openingen, met zuivere baggermodder, kunnen worden volgelost, zoo als op zijn tijd moet worden gedaan, ten einde dat de zogenaamde modderbanken, aldus voor en agter de kaaij muuren ten besten geformeerd en opgewerkt worden, zoo als naar goedvinden der directie geschieden moet.

Zullende den aanleg van gemelde modderbanken zoo in diepte tot gelijks of onder de fondamenten der kaaijmuuren, het welk des noods bij baggering zoo wel voor als agter dezelve, moet verkregen worden, als in lengte en breedte op den bodem, naar bevindt van zaaken onder het werken worden opgegeeven, doch zij zullen in alle gevallen niet minder dan 3 a 4 voeten breedte uit de voor en agter kant der kaaijmuuren en 8 a 10 voeten lengte langs dezelve op den diepen aanleg van 1 a 2 voeten onder de fondamenten hebben mogen, met opgaande kanten aan de drie zijden die tegen de ouden gronden agter de kaaijmuuren en tegen de nieuwe gronden van den dam voor dezelve vallen, van circa voet op voet.

Beslag werk. Art 6.

De buiten dosseering van den grooten haven dam, in order opgewerkt zijnde, zal dezelve met een sterk rijsen beslag, tegen alle zeebraken verzekerd moeten worden. [5] Als het gedeelte dams in de haven, ter lengte van 10 roeden, moet van no. 9 tot no. 26 voeten aan het peil, doorgaande digt worden bekleed, eerst met zes duim dik blad riet, en daarover met vier duim dikte rijs hout, welk bekleedzel dan met zwaare tuinen, 1½ voet van elkanderen, om walgerigte paalen, op 11 a 12 duim afstand geslagen, met taaij en stevig haring band, of ton hout ter hoogte van vijf duimen omvlogten, op het aardewerk moet worden bevestigd, en behandeld ten genoegen der directie.

Voorts moeten de overige deelen der buiten dosseering van het front, met de westvleugel des dams tot aan de contre escarp te samen in lengte omtrent 20 a 21 roeden uitmakede, uit eene grip of sleuf diep een voet daartoe in den vasten grond van den aanleg, langs den geheelen buiten omtrek te steeken, tot op de gemelde hoogte van 26 voeten aan het peil, met een soortgelijk sterk beslagwerk worden bedekt.

Werktuigen enz. Art. 7.

Alle middelen werk voer en vaartuigen, met planken, stellingen, gereedschappen, en bouwstoffen die tot de uitvoering van alles wat hier voorens beschreeven is, zonder de minste uitzondering, noodig zullen zijn of worden, moet den aannemer ten zijnen kosten, in allen deelen voldoende op de keur goed leveren bezorgen en onderhouden. En om de gronden op den oostkant der haven liggende met die uit het Gors aldaar behoorlijk te kunnen aanvoeren, zal hij aannemer gebruik mogen maken, van de daartoe reeds, geslagen kruijstelingen of stortbrug, zoo als hij die dwars over de haven vinden zal, doch al het verder benodigde zal door hem zelve ten genoegen der directie verzorgd moeten worden. Moetende alle juk houten, leggers, touwen of wat het wezen mag, dat van deeze stort brug, afgebroken

en uitgehaald kan worden, zoo dra dezelve door ophoging des dams niet meer benodigd zijn door hem aannemer opgeruimd, ter plaatse daar men aanwijzen zal gebragt, en aan 's lands directie overgegeven worden.

Begin en voltooiing. Art. 8.

Uitterlijk veertien dagen na de besteding zal den aannemer met genoegzaame manschappen en middelen aan het werk zijn, en hetzelfde onafgebroken, met alle order, vlijt en ijver voortzetten moeten, op dat hetzelfde in allen deele den 15^e of uitterlijk ultimo junij eerstkomende volgens voorige [6] beschrijving geheel voltooid en als dan door 's lands directie formeel opgenomen zullende worden, alles in volkomen order van lengte en zwaarte gevonden word, niet alleen maar, of schoon het gebeurde dat de droogmaking inmiddels begonnen of geheel tot stand gebragt mogt zijn, ook als dan zal deeze damming zonder gebreken van ontzetting, schuiving lekkagien ondigtheid, of welk gebrek ook hoe genaamd, zich moeten bevinden.

Voor al het welke ingeval van eenig gebrek of gebreken tot herstel derzelve ter volledige voldoening aan het bedoelde oogmerk van deeze gewigtige damming hij aannemer in den volstreksten zin verantwoordelijk blijft, en gehouden word, tot ultimo junij voorsz. Tot welken tijd ook, alle risico, schaden en lasten betrekkelijk dit werk ten perijkele, en voor rekening van hem aannemer lopende blijven. Terwijl voor iedere dag na ultimo junij dat aan den inhoud deezes niet volledig voldaan ware, den aannemer 25 gulden van zijne bedongen penningen zal worden afgekort. Waar te boven 's lands directie bij verzuim en gevreesde tekortkoming van tijd, vroegtijdig ten dubbele schaden en kosten van den aannemer de noodige schikkingen en dadelijke uitvoeringen zal mogen beraamen en doen plaats hebben op dat aan den inhoud van dit bestek voldaan worde.

's Lands directie. Art. 9.

Alwaar in dit bestek gesproken is of nog gesproken word van s lands directie hier door moet verstaan worden, in de eerste plaats, de commissie tot executie deezes werken met den directeur derzelve daar toe door het uitvoerend bewind speciaal benoemd.

Vervolgens de geemploijeerde en opzichters op last van bovengemelde commissie bij deeze werken dienende aan wien den aannemer zoo wel als zij allen, die tot de gemelde uitvoering behulpzaam zijn, en gebruikt worden, behoorlijke onderwerping schuldig zijn, en welkers orders ten aanzien deezes werken stipt gevolgd promptelijk en goed uitgevoerd moeten worden, op poene dat voor ieder nalatigheid verzuim, of overtreding daar van, den aannemer die ook in alle gevallen voor zijne mede hulpen en volk moet instaan, telken reize verbeuren zal 25 guldens, die van zijne bedongene penningen zullen worden afgekort, terwijl de daar door geheel of gedeeltelijk veroorzaakte verletten, of nadeelen hoegenaamd alleen voor des aannemers rekening en schaden komen zullen.

[7]. Vergeeting of duisterheden. Art. 10.

In dit bestek iets vergeeten zijnde, dat notoir naar order en zekerheid van dergelijke werken en waterkeeringen vereischte geleverd en gedaan te worden, is den aannemer verplicht, het zelve naar goedvinden van 's lands directie te doen verrigten, als of het hier duidelijk beschreven was, mits de kosten daar van niet te boven gaan, de som van een honderd gulden.

En ingeval er duisterheden in deeze conditie of bepalingen van dit bestek, waren ingesloopen houden de besteeders de verklaring en uitlegging daar van in alle bilijkheid te doen, aan hun zelve, waar naar den aannemer zich gedragen zal.

Omtrent de overdiening en beslag. Art. 11.

Dit werk bij den hoop eensaf besteed wordende zal den aannemer het zelve in geenen opzichte geheel of gedeeltelijk aan iemand vermogen over te doen, dan op schriftelijk consent van de besteeders. En dewijl de uitvoering van den inhoud deezes ter verantwoording en voor rekening van de aannemer gehouden word, zal aan hem van 's lands wege geen beslag onder welk voorwendsel ook worden verleend.

Borgen. Art. 12.

De aannemer zelve moet zijn een deskundig en ter goeder naam, bekend, voldoende persoon waar te boven hij verplicht word tot naarkoming dezer condities te stellen twee genoegzaam gegoede sussisante inlandsche borgen, ten genoegen der besteeders, of besteeders welken ieder in het bijzonder benevens hem als prindipale aannemers zich voor het geheele werk moeten verbinden, voor den hove van justitie den een voor den anderen insttaande en zich bij mede ondertekening van dit bestek, overeenkomstig het besluit van het uitvoerend bewind der Bataafsche republiek de dato 23^e october 1800 zullen moeten submitteeren als naar rechten alsmede ter eerster instantie aansprekelijk zijn, voor de thans exteerende hoven van justitie, of voor die, welke in het vervolg zullen worden georganiseerd en meer speciaal voor den hove van justitie over de voormalige gewesten Holland en Zeeland en bij deszelfs ontbinding voor het departement gerechtshof van de Delf.

[8]. Betaaling. Art. 13.

De betaaling van de penningen die bedongen worden, zal geschieden op een der 's lands comptoiren in den Haag of in Rotterdam, met goede gangbare inlandsche munt. Waartoe door den directeur dezer werken, ofte door die geenen, welken daartoe geauthoriseerd mogten worden, eene volledige attestatie met het origineele bestek, aan den agent der marine zal worden ingezonden, zodra bij bovengemelde opneming zal gebleeken wezen dat er volkomen aan den inhoud van dit bestek is voldaan.

Wijze van besteeding. Art. 14.

Het werk in dit bestek vervat zal openbaar bij inschrijving en opveiling in eene massa voor eens geld gepresenteerd en daar na gelaaten worden aan de minst eischenden, mits de som van de aanneems penningen en de vereischte qualiteiten van den aannemer en borgen den besteederen wellvallig voorkomen.

Waaromtrent zij besteeders in alle gevallen het recht hebben het zelve al of niet te gunnen aan den minst verlatende dan wel het geheel op te houden of er zoodanig mede te handelen als dan tot voordeel van den lande, best en dienstig zal geoordeelt worden.

Blijvende des niettegenstaande, ingeval de besteeders om redenen niet goedvinden de aanneming immediaat te beslissen den minst verlatenden aannemer met zijnen borgen die hij onvermindert het recht van ophouding, of vergunning van het werk stellen moet, gehouden zijne gedaane presentatie van aanneming gestand te doen volle agt dagen na den dag van besteeding in welken tijd door of van wegens de besteeders, hem aannemer legale kennis zal gegeven worden, omtrent de al of niet vergunning van dit werk.

[9] Aldus op voorgaande condities na openbaare bekend making, het werk in dit bestek vervat, bij inschrijving het minst verlaten door: Willem van Rees, welken de trekpenning van f. 12 genooten heeft, voor de somma van f. 42. 926.- guldens.

Ingezet zijnde ter somma van agt duizend guldens.

Gemijnd door Jan Bos woonende te Sliedrecht.

Voor de somma van twaalf duizend guldens.

Heeft tot borgen gesteld Teunis Langeveld en Cornelis Blokland.

Verklaaren wij ondergetekende, als aannemer en borgen het voorenstaande werk, in eene massa, op alle vooraarden van dit bestek, en ter hier bovengemelde som, aangenomen te hebben. J. Bos.

(Was getekent) J. Bos, Teunis Langeveld, Cornelis Blokland. Aldus besteed te Hellevoetsluis, op dato 13^e maart 1801.

Geaprobeerd door de commissie ter executie der sluis en dokwerken Hellevoetsluis. Uit naam derzelven. (was get) Apostool.